

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hizb-ut Tahrir Emiri Şeyh Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası
Takipçilerinin Sorularına Verilen Cevaplar

Soru Cevap

- 1- Çizili Resimleri Kullanmak
- 2- Necis Olandan Faydalanmak
- 3- Ücret Belirlemeden Ücretli Olarak Çalışmak

Mohamad Nawaja

Soru:

es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Benim üç sorum olacak. Onlara cevap verme lütfunda bulunmanızı rica ediyorum:

1- Elle insan ve hayvan gibi canlıların resmini çizmek, onları eve koymak ve evlere asmak ile ilgili hüküm nedir?

2- Örneğin büyüme hormonu geni gibi domuzdan bir gen alıp, hızlı gelişmesi için onu salatalık gibi helal yiyeceklere koymak caiz midir...?

3- Bu günlerde yüzdelik [komisyon] kelimesi çok kullanılır oldu. Yani bu ay 120.000 TL'lik satış yaparsan, örneğin dörtte biri senindir. Ama satış yapamazsan hiç bir şey alamazsın gibi. Böyle bir sözleşme câiz midir?

Allah Subhânehu ve Teâlâ sizi korusun ve adımlarınızı sağlam kılın. Sizin elinizle fetihler nasip eylesin.

Cevap:

Aleykum'us Selam ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

1- Elle çizilen canlıların resimlerine gelince:

• Delillerde geçen haramlık, ister kalemle çizilsin, isterse bilgisayar üzerinde fare ile çizilsin, insanların ve gerçeğe benzer hayvanların resimlerini çizmek için geçerlidir. İnsanın çizdiği resim, ruh taşıyan bir canlıya benzer bir resim çizdiği sürece haramlık onun için geçerli olur. el-Buhari, İbn Abbas'tan rivayet ettiğine göre Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“*Kim bir canlı resim yaparsa, ruh üfleyinceye kadar Allah ona azap eder. Hiçbir zaman da ruh üfleyici değildir.*” İbn Ömer'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“*Su suretleri yapanlar kıyamet gününde azap görürler ve kendilerine yaptığınız suretlere can verin denilir.*”

Resim satın almak, eve koymak ve duvara asmak ile ilgili hükme gelince, bununla ilgili hüküm şöyledir:

A- Namazgâhlar, cami perdeleri, cami reklam ve ilanları gibi ibadet yerlerine konulursa, haram olur, caiz olmaz. Buna dair delillerden bazıları şunlardır:

- İbn-u Abbas'ın şu hadisidir:

“*Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem, Kâbe'nin içindeki resimler imha edilinceye kadar ona girmeyi reddetmiştir.*” Dolayısıyla Rasûl SallAllahu Aleyhi ve Sellem'in Kâbe'nin içerisindeki resimler imha edilmedikçe ona girmeyi reddetmesi ibadet mekânlarına resim asılmasının kesin olarak terk edilmesine dair bir karinedir. Dolayısıyla meşitlerdeki resimlerin haram olduğuna dair bir delil olur.

- İmam Ahmed, İbn-u Abbas'tan şu hadisi rivayet etti:

“*Nebi SallAllahu Aleyhi ve Sellem, beytin, yani Kâbe'nin içerisindeki resimleri görünce girmedi ve onların imha edilmesini emretti.*”

B- İbadet yerlerinden başka yerlere konulmuşsa, gelen deliller bunun caiz olduğunu göstermiştir:

- Mekruh olmakla birlikte resim, evin perdeleri veya kültürel kurumların açıklama araçları gibi ihtiram veya tazim mekânlarına veya giyilen tişört veya elbise üzerine veya ibadetle bir ilgisi olmayan okullara, ofislere, ilanlarda kullanmak veya odanın girişine asmak veya görüntüyü güzelleştirmek için giymek ve benzeri amaçlarla olursa, bunların hepsi mekruhtur.

- Mubahtır; yer halısı veya üzerinde uyunan ve yatılan “minder” ve sırt yastığı üzerinde olması veya yerde ayaklarla çiğnenen resimler ve benzerleri gibi ibadet mekânları ve ihtiram mekânları dışındaki yerlerde kullanmak amacıyla olursa; bunların hepsi mubahtır. Buna dair delillerden bazıları şunlardır:

- Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem'i şöyle derken işittim lafzıyla Müslim'de geçen Ebi Talha'nın şu hadisidir:

"Köpek ve resmin olduğu eve melekler girmez." Müslim'in naklettiği rivayette ise şöyle denilmiştir:

"Çizgili elbise müstesna." Bu, çizgili elbisenin istisna edildiğine delalet etmektedir. Mefhumu ise, çizgili elbise olan, yani çizgili resmin olduğu eve melekler girer. Bu da düz yassı resim, yani "çizgili elbise" caiz demektir. Çünkü melekler, içerisinde düz resmin olduğu eve girer. Ancak bu caizliğin türünü açıklayan başka hadisler de varit olmuştur:

- *Âişe Radiyallahu Anha'nın* hadisidir ki el-Buhari, onun şöyle dediğini rivayet etti: *دَخَلَ عَلَيَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَفِي الْبَيْتِ قِرَامٌ فِيهِ صُوْرٌ فَتَلَوْنَ وَجْهَهُ ثُمَّ تَنَاوَلَ السِّتْرَ فَهَبْتُهُ عَلَيْهِ* *"Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem, yanına girdi ve evde üzerinde resmin olduğu bir örtü vardı. Bunun üzerine yüzünün rengi attı sonra da perdeyi aldı ve yırttı."* El-Kirâm, bir tür elbisedir ve evin kapısına perde olarak asılır. Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yüzünün renginin atması ve örtüyü yırtması, üzerinde resim olduğunda örtünün kapıya asılmasının terkinin talep edilmesine benzemektedir. Bu, içerisinde "çizgili elbise" resminin olduğu eve meleklerin girmesinin caiz olduğuna ilhak edildiğinde terkin talep edilmesinin kesin olmadığına, yani mekruh olduğuna delalet etmektedir. Çünkü bu resmin mekânı, kapıya asılmış örtü içerisinde yer almaktadır. Bu ise ihtiram/saygı mekânıdır. O halde resmin ihtiram/saygı mekânına konulması mekruhtur.

- Ahmed'in Cibril Aleyhi's Selam'ın Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e olan kavlından tahric ettiği Ebi Hurayra'nın şu hadisidir:

"Örtünün parçalamasını ve ondan iki yer minderi yapılmasını emret." Cibril, Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e örtünün ihtiram mekânından kaldırılmasını ve iki yer minderi yapılmasını emretti. Bu da başkalarının çizdiği resimleri ihtiram mekânı dışındaki yerlerde kullanmanın mübah olması demektir.

2- Domuzdan gen alıp büyümeyi geliştirmek için salatalık ve diğer yiyeceklerin gelişiminde kullanmak üzere bitkileri hormonlamaya gelince, caiz değildir. Bunun nedeni şu delillerdir: Domuz, haramdır ve şu delillerden dolayı da aynı zamanda necistir.

- *إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخَنَازِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ* *"Allah size ancak ölüyü (leşi), kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı. Her kim bunlardan yemeye mecbur kalırsa, başkasının hakkına saldırmadan ve haddi aşmadan bir miktar yemesinde günah yoktur. Şüphe yok ki Allah çokça bağışlayan çokça esirgeyendir."* [Bakara 175]

- *حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخَنَازِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ* *"Leş, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına boğazlananlar haram kılındı."* [Maide 3]

et-Taberânî, Kebir'de Ebi Salebe el-Huşenî'den rivayet ettiğine göre

أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ: وَأَنَا فِي أَرْضِ أَهْلِ الْكِتَابِ وَهُمْ يَأْكُلُونَ فِي آيَاتِهِمُ الْخَنَازِيرَ وَيَشْرَبُونَ فِيهَا الْخَمْرَ فَكُلْ فِيهَا وَأَشْرَبْ...؟ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: إِنَّا نَحَابِلُ الْمُشْرِكِينَ وَلَيْسَ لَنَا قُدُورٌ وَلَا آيَةٌ غَيْرَ آيَاتِهِمْ. قَالَ: فَقَالَ: «اسْتَغْنُوا عَنْهَا مَا اسْتَطَعْتُمْ فَإِنَّ لَمْ تَجِدُوا فَارْحَضُوا بِالْمَاءِ فَإِنَّ الْمَاءَ طَهُورٌ» *"Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yanına vardım ve "Ey Allah'ın Elçisi! Ben ehli kitap topraklarında yaşıyorum, onlar kaplarında domuz eti yiyorlar, içki içiyorlar, ben de o kaplardan yiyebilir miyim, içebilir miyim?" diye sordum. Sonra Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem "Eğer kâfirlerin kaplarından başka bir kap bulabilirsen, onlar ile yeme. Eğer bulamazsan, onları su ile güzelce yıka sonra ye."* buyurdu." Yani senin o kaplara ihtiyacın varsa ve başka bir kap da bulamıyorsan, onları iyice yıka. Bu, temizlemek için yıkamayı gerektirdiği sürece içki ve domuzun necis olduğunu gösterir. ed-Darukutni'nin rivayetinde ise Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem, o kapların temizlenmesi için suyla yıkanmaları gerektiğini belirtti. Bu ise domuz ve içkinin necis olduğunun açık bir göstergesidir. ed-Darukutni, Hüseyin ibn İsmail, Said ibn Yahya el-Emevi, Abdurrahim ibn Süleyman, Haccac ibn Arta, Mekhul, Ebu İdris, el-Haşenî'den şöyle rivayet etti:

قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا نَحَابِلُ الْمُشْرِكِينَ وَلَيْسَ لَنَا قُدُورٌ وَلَا آيَةٌ غَيْرَ آيَاتِهِمْ. قَالَ: فَقَالَ: «اسْتَغْنُوا عَنْهَا مَا اسْتَطَعْتُمْ فَإِنَّ لَمْ تَجِدُوا فَارْحَضُوا بِالْمَاءِ فَإِنَّ الْمَاءَ طَهُورٌ» *"Dedim ki: Ya Rasûlullah! Biz müşriklere karışıyoruz, onların kapları dışında hiçbir kabımız ve tenceremiz yok." Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem de "Gücünüz yettiğinde onları kullanmayınız, başka bulamazsanız, onları su ile temizleyiniz. Çünkü su, temizleyicidir. Sonra pişirebilirsiniz."* Bu, domuz ve içkinin necasetten olduğuna dair açık nasıttır. Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem, *"Çünkü su, temizleyicidir."* buyurdu.

• Necis olandan faydalanmaya gelince, bu da aynı şekilde haramdır. Buna dair delillerden bazıları şunlardır:

- Buhari Cabir bin Abdullah'tan şöyle dediğini rivayet etti:

أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ عَامَ الْقَنْحِ وَهُوَ بِمَكَّةَ إِنَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ حَرَّمَ بَيْعَ الْخَمْرِ وَالْمَيْتَةِ وَالْخَنَازِيرِ وَالْأَصْنَامِ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ شُحُومَ الْمَيْتَةِ فَإِنَّهَا يُطْلَى بِهَا السُّفُنُ وَيُدْهَنُ بِهَا الْجُلُودُ وَيَسْتَصْبِخُ بِهَا النَّاسُ فَقَالَ لَا هُوَ حَرَامٌ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِنْدَ ذَلِكَ قَاتَلَ اللَّهُ الْهُودَ إِنَّ اللَّهَ مَا حَرَّمَ الْخَمْرَ فَجَمَلُوا ثُمَّ بَاعُوهُ فَأَكَلُوا ثَمَنَهُ “*Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem Mekke’nin fethedildiği sene Mekke’de iken “Şüphesiz ki Allah ve Rasûlü şarabın, murdar ölen hayvanın etinin, domuzun ve putların satışını haram kıldı” buyururken işittim. Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem’e: “Ya Rasûlullah, murdar ölen hayvanın iç yağları hakkında ne dersiniz? Murdar ölen hayvanın iç yağlarıyla gemiler cilalanır, deriler yağlanır, onunla insanlar aydınlanır denildi. Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem: “Hayır o haramdır” buyurdu. Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem bundan sonra da: “Allah Yahudilere lanet etsin! Allah murdar ölen hayvanın iç yağlarını onlara haram ettiği zaman, onlar bu yağı eritip sonra onu sattılar ve parasını yediler” buyurdu.”*

- Müslim, İbn Abbas’tan rivayet ettiğine göre

بَلَغَ عُمَرُ أَنَّ سَمُرَةَ بَاعَ خَمْرًا، فَقَالَ: قَاتَلَ اللَّهُ سَمُرَةَ، أَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: لَعَنَ اللَّهُ الْهُودَ، حُرِّمَتْ عَلَيْهِمُ الشُّحُومُ، فَجَمَلُوهَا، فَبَاغَوْهَا “Ömer, Semura’nın şarap sattığını duydu da şunu söyledi: Allah Semura’nın belasını versin! Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in “Allah Yahudilere lanet etsin, kendilerine iç yağlar haram kıldı da onları eriterek sattılar” buyurduğunu bilmiyor mu?”

- Ebu Davud, Ebi Zinad’dan, A’reç’ten, Ebu Hurayra’dan Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem’in şöyle buyurduğunu rivayet etti:

“Allah, içkiyi ve onun kazancını haram kıldı. Murdar eti ve onun kazancını haram kıldı. Domuz ve onun kazancını haram kıldı.”

Bu deliller, necis olandan istifade etmenin haram olduğunu gösterir. Bu nedenle domuzdan bir gen alıp hızlı gelişmesini sağlamak için salatalık ve diğer yiyeceklerin gelişmesinde onu kullanmak üzere bitkilere hormonlamak caiz değildir. Bu, necis olandan faydalanmanın haram olduğu için caiz değildir.

Şöyle denilmez: Bu, tedaviye benzer. Mekruh olmakla birlikte necis olanla tedavi olmak caizdir. Çünkü el-Buhari Enes yoluyla şöyle rivayet etti:

“Ureyne kabilesinden bir gruba Medine’nin havası dokununca Rasûlullah deve sidiği içmeleri için onlara ruhsat verdi. Onlar da sütünden ve sidiğinden içtiler.” Evet, böyle söylenmez, çünkü zirai ürünleri geliştirmek, tedavi kelimesinin kapsamı altına girmez. Dolayısıyla bitkilerin geliştirilmesi için domuz geninin kullanılması doğru değildir.

3- Bir tacirin yanında pazarlamacı olarak çalışan birinin, ücreti belli olmak zorundadır. Ama satış yüzdesinden belli bir pay alması da caizdir. Örneğin aylık maaşı 1000 TL olur ve satıştan da %10 komisyon alırsa caizdir. Fakat ücreti, sadece komisyon olursa, yani satış yaptığında %10 alır, satış yapamazsa hiç bir şey almaz konusu hakkında bir kaç görüş vardır. Bu konuda benim tercih ettiğim görüş şudur; Bir kişinin bir tacirin yanında ücretli olarak çalışması ve ücretinin de sattığı komisyon oranında olması, yani satış yaparsa, komisyon alır, satış yapamazsa, hiçbir şey almaz hususu bana göre caiz değildir. Çünkü ücretlinin ücreti belli olmak zorundadır. Satışlardan belli bir komisyon bu ücrete eklenebilir. Ama ücretlinin ücretinin satıştan elde edeceği komisyon olması, yani satış yaparsa, ücret olarak yüzdelik alır, satış yapamazsa ücret alamaz konusu caiz değildir. Bunun nedeni şu delillerdir: İbn Ebi Şeybe Musannifinde Ebu Hurayra ve Ebu Said’dan şöyle dediklerini rivayet etti:

“Kim bir ücretli çalıştırırsa, ücretini ona bildirsin.” el-Beyhaki Sünen es-Sügra’da Ebu Hurayra’dan şöyle rivayet etti: Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“Ücretlinin ücretini daha onun alınunun teri kurumadan hemen verin.”

Buna göre çalışanın ücreti yaptığı işe göre olmalıdır. Bir başkasının yanında ücretsiz çalışması doğru değildir. Bu konuda benim tercih ettiğim görüş budur. En iyi Allah bilir ve en iyi O hüküm verir.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşta

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>

H.18 Cumâde'l Ülâ 1435

M.19 Mart 2014